

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpat și de către avocatul său Gumeniuc Ion, de către avocatul Guțu Teodor în numele părții vătămate Dutca Gheorghe, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui

Badia Oleg XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul de judecare:

prima instanță: 04.04.2013 – 10.05.2018

instanța de apel: 13.07.2018 – 22.01.2019

instanța de recurs ordinar: 13.05.2019 – 19.11.2019

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 10 mai 2018, Badia Oleg a fost achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal din motiv nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de către Dutca Gheorghe a fost respinsă.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: de către organul de urmărire penală Badia Oleg a fost pus sub învinuire pentru faptul că, la XXXXX, aproximativ la ora 17:20 min., conducea automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î C XXXXX XXXXX, fiind treaz, cu permis de conducere, se deplasa în mun. Chișinău pe drumul străzii XXXXX din direcția str. D. XXXXX spre ograda casei nr. XXXXX de pe str. XXXXX, mun. Chișinău.

În timpul deplasării, ajungând la intrarea în ograda casei nr. XXXXX de pe str. XXXXX, mun. Chișinău, conducătorul mijlocului de transport,

Oleg Badia, fiind într-o zonă rezidențială și efectuând manevra de virare la dreapta, n-a ținut permanent seama de împrejurări, n-a apreciat corect situația reală pe drumul în care se afla vehiculul în momentul respectiv și nu a cedat trecerea pietonilor, prin ce a încălcat cerințele pct. 40 al. 2 lit. b) al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că, înaintea virării la dreapta, conducătorul de vehicul trebuie să cedeze trecerea pietonilor, cerințele pct. 45 al Regulamentului Circulației Rutiere, conform căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; h) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; 2) în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, cerințele pct. 56 al.3 al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că, în cazul virării la dreapta, conducătorul de vehicul trebuie să cedeze trecerea pietonilor care traversează carosabilul drumului, pe care acesta urmează să-l vireze, precum și cerințele pct. 94 al. 2 al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că, în zona rezidențială și cea pietonală conducătorii de vehicule trebuie să se deplaseze astfel să nu creeze obstacole sau pericol pietonilor, în caz de necesitate, ei sunt obligați să oprească și manifestând neglijența criminală în circumstanțele expuse mai sus, a comis cu partea din față a automobilului tamponarea pietonului, Dutca Gheorghe, născut la XXXXX, domiciliat mun. Chișinău, str. XXXXX, 13, ap. XXXXX care traversa regulamentar drumul dintre blocurile locative nr. XXXXX și 102, de la dreapta la stânga relativ sensului de deplasare al automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î CXXXXX XXXXX.

În rezultatul impactului, partea vătămată Dutca Gheorghe, s-a ales conform raportului de expertiză medico-legală nr. XXXXX din XXXXX cu vătămări corporale sub forma fracturii închise a gleznei drept cu deplasare și subluxația plantei medial, edem a gleznei drepte, care au fost produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, care condiționează dereglarea de lungă durată a sănătății și în baza acestui criteriu se califica ca vătămare corporală medie.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

- procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul principal, Valentina Ciobanu prin care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care

inculpatul Badia Oleg să fie declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

- avocatul Pîcălău Dorian în numele părții vătămate Dutca Gheorghe, solicitând casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri prin care Badia Oleg să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, cu admiterea acțiunii civile înaintată de partea vătămată Dutca Gheorghe.

3.1. În motivarea apelului procurorul a menționat că:

- instanța de judecată a examinat probele prezentate de acuzatorul de stat, însă eronat și subiectiv a dat apreciere circumstanțelor cauzei, care în mod direct se află în raport cu vinovăția inculpatului;

- la adoptarea sentinței instanța nu a respectat dispoziția art. 101 Cod de procedură penală;

- instanța de judecată a pus la baza sentinței de achitare, în primul rând, declarațiile inculpatului, care nu a recunoscut vinovăția, a negat săvârșirea infracțiunii, a depus declarații convenabile pentru el;

- interpretarea eronată a instanței de judecată privind locul infracțiunii „zonă rezidențială” sau „deplasare pietonală”, deoarece conform hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție despre practica judiciară cu privire la aplicarea legislației, la examinarea cauzelor penale, referitoare la încălcarea regulilor de securitate a circulației sau exploatarea mijloacelor de transport nr. 20 din 08.07.1999 (cu modificările ulterioare), „pct. 6 Pentru responsabilitatea în baza art.264 Cod penal nu importă locul unde a fost săvârșită infracțiunea. Aceasta poate fi automagistrală, stradă, curte, teritoriu al a întreprinderii, câmp și alte locuri, unde este posibilă circulația mijloacelor de transport. Nu poate fi temei pentru eliberarea conducătorului auto de răspundere penală în cazul în care în acțiunile lui există componenta infracțiunii, chiar și în cazul în care regulile circulației rutiere și/sau de exploatare a mijloacelor de transport au fost încălcate și de către pătimit (conducător auto, pieton, pasager ori de către alt participant la trafic). Asemenea circumstanțe pot fi luate în considerație de către instanța judiciară doar ca circumstanțe atenuante.”;

- instanța de judecată a dat o apreciere declarațiilor inculpatului nu le-a coroborat cu declarațiile părților vătămate, martorului și probelor materiale, care sunt diferite și nu corespund cu circumstanțele cazului.

3.1. În motivarea cererii de apel, avocatul Pîcăleu Dorian în numele părții vătămate Dutca Gheorghe a menționat că:

- parcursul examinării dosarului penal, de către învinuire au fost aduse suficiente probe, privind săvârșirea de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal. Aceste probe fiind, procesul verbal, XXXXX, unde inclusiv este indicat, că tamponarea este proaspătă, și anume, că plăcuța de înmatriculare era proaspăt îndoita, inclusiv planșa foto; Raportul de expertiza medico-legal N 341/D, din XXXXX, întocmit de Aurel Vicol (paj 26-27 in dosar), unde scrie, că leziunea corporală medie a avut loc în urma tamponării auto CXXXXXXXXXX; Declarația lui Badia Oleg de la data de XXXXX, la poliția rutieră, rândul 2 de jos, scrie ca a lovit cu automobilul aflat sub conducerea sa partea vătămată la piciorul sting. Declarațiile părții vătămate Dutca Gheorghe, care comunică cu lux de amănunte faptul producerii accidentului rutier, precum și faptul, că conducătorul vehiculului a săvârșit tamponarea într-o zonă pietonală abundentă,

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2019, a fost admis apelul procurorului și a avocatului în numele părții vătămate Dutca Gheorghe, casată total sentința, rejudecată cauza și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Procesul penal pornit în privința lui Badia Oleg în baza art. 264 alin. (1) Cod penal a înceta în baza art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal și 391 alin. (1) pct. 6) Cod procedură penală, deoarece a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală.

A fost admisă parțial acțiunea civilă, dispunându-se încasarea de la Badia Oleg în beneficiul părții vătămate Dutca Gheorghe, prejudiciul material în mărime de 13174 (treisprezece mii una sută șaptezeci și patru) lei și prejudiciul moral în mărime de 2000 (două mii) lei.

În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

4.1. Prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2019, a fost dispusă corectarea erorii strecurate în dispozitivul deciziei din 22 ianuarie 2019, urmând a fi citit corect ca: A admite parțial acțiunea civilă și a încasa de la Badia Oleg în beneficiul părții vătămate Dutca Gheorghe, prejudiciul material în mărime de 13174 (treisprezece mii una sută șaptezeci și patru) lei, prejudiciul moral în mărime de 5000 (cinci mii) lei.

4.2. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, situația de fapt și de drept reținută de instanța de fond nu corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate incorect, instanța de fond ajungând eronat la concluzia că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, prima instanță nu

a respectat prevederile art. 101 alin. (1), 384 alin. (3), 385 alin. (1), pct. 1-4, 394 alin. (1), pct. 1, 2, 4, 5 Cod de procedură penală.

În ședința instanței de apel, conform prevederilor art. 415 alin. 2¹ Cod de procedură penală, la cererea procurorului, a fost audiat suplimentar inculpatul Badia Oleg, partea vătămată Dutca Gheorghe, au fost verificate și cercetate prin citire probele scrise din materialele dosarului examinate în ședința de judecată a instanței de fond și instanței de apel.

Aanalizând și apreciind probele, în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod procedură penală, instanța de apel a constatat că:

Badia Olega la 15 ianuarie 2013, aproximativ la ora 17:20 min., conducea automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î C XXXXX XXXXX, fiind treaz, cu permis de conducere, se deplasa în mun. Chișinău pe drumul străzii XXXXX din direcția str. D. XXXXX spre ograda casei nr. XXXXX de pe str. XXXXX, mun. Chișinău.

În timpul deplasării, ajungând la intrarea în ograda casei nr. XXXXX de pe str. XXXXX, mun. Chișinău, conducătorul mijlocului de transport, Oleg Badia, fiind într-o zonă rezidențială și efectuând manevra de virare la dreapta, n-a ținut permanent seama de împrejurări, n-a apreciat corect situația reală pe drumul în care se afla vehiculul în momentul respectiv și nu a cedat trecerea pietonilor, prin ce a încălcat cerințele pct. 40 al. 2 lit. b) al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că, înaintea virării la dreapta, conducătorul de vehicul trebuie să cedeze trecerea pietonilor, cerințele pct. 45 al Regulamentului Circulației Rutiere, conform căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; h) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; 2) în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, cerințele pct. 56 al.3 al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că, în cazul virării la dreapta, conducătorul de vehicul trebuie să cedeze trecerea pietonilor care traversează carosabilul drumului, pe care acesta urmează să-l vireze, precum și cerințele pct. 94 al. 2 al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că, în zona rezidențială și cea pietonală conducătorii de vehicule trebuie să se deplaseze astfel să nu creeze obstacole sau pericol pietonilor. În caz de necesitate, ei sunt obligați să oprească și manifestând neglijența criminală în circumstanțele expuse mai sus, a comis cu partea din față a

automobilului tamponarea pietonului, Dutca Gheorghe Timofei, născut la XXXXX, domiciliat mun. Chișinău, str. XXXXX, 13, ap. XXXXX care traversa regulamentar drumul dintre blocurile locative nr. XXXXX și 102, de la dreapta la stânga relativ sensului de deplasare al automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î CXXXXX XXXXX.

În rezultatul impactului, partea vătămată Dutca Gheorghe Timofei, născut la XXXXX s-a ales conform raportului de expertiză medico-legală nr. XXXXX din XXXXX cu vătămări corporale sub forma fracturii închise a gleznei drepte cu deplasare și subluxația plantei medial, edem a gleznei drepte, care au fost produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, care condiționează dereglarea de lungă durată a sănătății și în baza acestui criteriu se califica ca vătămare corporală medie.

Prin acțiunile sale Badia Oleg a comis infracțiunea prevăzută art. 264 alin. (1) Cod penal și anume încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale și sănătății.

Instanța de apel a audiat inculpatul și a cercetat declarațiile depuse de acesta anterior și în pofida faptului că inculpatul Badia Oleg nu a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii, instanța de apel a constatat că vinovăția acestuia este dovedită prin următoarele probe administrate, cercetate de către instanța de fond, cercetate suplimentar și verificate în ședința instanței de apel și anume prin: declarațiile părții vătămate Dutca Gheorghe date în instanța de apel; martorul Ion Rusanovschi; martorul XXXXX Nicolae; prin procesul verbal de cercetare a locului accidentului rutier din XXXXX; prin schița accidentului rutier, anexată la procesul verbal de cercetare la fața locului din XXXXX; prin certificatul de accident rutier nr. R-1 52 din XXXXX; prin procesul verbal al medicului Dispensarului Narcologic Republican nr. 4295 din XXXXX; prin raportul de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 22.02.2013,

Instanța de apel, audiind participanții la proces, verificând prin prisma art. 101 Cod de procedură penală probele administrate la etapa de urmărire penală, cercetare și verificate în instanța de apel, constată o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume comiterea de către Badia Oleg a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal

Instanța de apel a relevat că în rezultatul accidentului rutier pietonul Dutca Gheorghe, conform raportul de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 22.02.2013, s-a ales cu leziuni corporale sub forma fracturii închise a gleznei drepte cu deplasare și subluxația plantei medial, edem a

gleznei drepte, care au fost produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, care condiționează dereglarea de lungă durată a sănătății și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie.

Instanța de apel a precizat că în acțiunile lui Badia Oleg se regăsește atât latura obiectivă, cât și cea subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal.

Totodată instanța de apel analizând totalitatea probelor administrate coroborate cu circumstanțele cauzei penale, a considerat necesar de a-l libera pe Badia Oleg de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prevăzut de art. 60 Cod penal, întrucât de la momentul comiterii infracțiunii XXXXX până la examinarea în ordine de apel au trecut mai mult de 5 ani iar potrivit art. 16 Cod penal infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal face parte din categoria celor mai puțin grave și prin urmare conform art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

În cadrul procesului penal, Dutca Gheorghe a fost recunoscut în calitate de parte civilă și a solicitat să-i fie restituit prejudiciul material cauzat prin acțiunile inculpatului în mărime de 12800 Euro și 13174 lei, prejudiciul moral în mărime de 200000 lei

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu motivele invocate în apelul declarat de avocat în numele părții vătămate, instanța de apel a constatat că solicitarea părții vătămate își găsește parțial confirmarea, existând acte confirmatoare ce au fost anexate la materialele cauzei și anume suma de 13174 lei, ce ține de suma prejudiciul material 12800 euro acesta nu a fost confirmată.

Instanța de apel a considerat că sunt prezente toate condițiile răspunderii civile delictuale ce rezultă din conținutul art. 1398, 1410 Cod civil și anume existența: prejudiciului material în mărime de 13174 (treisprezece mii una sută șaptezeci și patru) lei este dovedit prin probe, fapta comisă de către Badia Oleg, există și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția lui Badia Oleg în comiterea faptei ilicite care este stabilită în ședința de judecată, iar răspunderea civilă delictuală are ca scop repararea integrală a prejudiciului material cauzat.

Argumentele apelantului în interesele părții vătămate privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 200000 lei, instanța de apel le-a considerat întemeiate parțial, considerând necesar de a încasa de la inculpat cu titlu de prejudiciu moral, ținând cont de rolul acestuia în

comiterea infracțiunii, personalitatea inculpatului și atitudinea acestuia de cele comise, de suferințele părții vătămate, ținând cont de gradul de vinovăție și rolul și comportamentul inculpatului Badia Oleg, considerând necesar de a încasa cu titlu de prejudiciu moral de la inculpatul suma de 5000 lei, suma care este echitabilă, în raport cu cele comise, cu suferințele părții vătămate în legătură cu infracțiunea comisă, Colegiul penal o consideră suficientă, care nu vine în contradicție cu prevederile art. 41 din Convenția Europeană pentru drepturile Omului, din care rezultă că suma pretinsă nu trebuie să fie exorbitantă și să nu tindă la o îmbogățire fără temei, considerând suma solicitată de 200 000 lei una exagerată iar cea materială de 12800 euro nu a fost confirmată și justificată prin careva acte.

5. Decizia motivată a instanței de apel pronunțată la 05 martie 2019, a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

- avocatul Gumeniuc Ion în numele inculpatului Badia Oleg, 18 februarie 2019, prin care invocând în calitate de temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei;

- inculpatul Badia Oleg, la 28 martie 2019, prin care invocând în calitate de temeiuri pentru recurs prevederile art. 427 alin. (2) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei;

- avocatul Teodor Guțu în numele părții vătămate Dutca Gheorghe, la 04 aprilie 2019, prin care invocând în calitate de temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (2) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei în partea acțiunii civile respinse, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată;

5.1. În motivarea recursului ordinar, avocatul Gumeniuc Ion în numele inculpatului Badia Oleg a menționat că:

- completul instanței de apel nu a fost în drept de a judeca apelul, din motiv că judecătorul Ludmila Ursu a participat în calitate de judecător la judecarea cauzei în Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), temei de incompatibilitate prevăzut la alin. (3) art. 33 Cod procedură penală;

- judecarea apelului Colegiul penal, solicitând doar opinia acuzării, fapt probat prin înregistrările audio ale ședinței, a dispus examinarea cauzei în lipsa martorilor-cheie ai apărării XXXXX Ion și XXXXX Nicolae, fapt care a dus la încălcarea gravă a dreptului la apărare a lui Badia Oleg;

- spre deosebire de Badia Oleg, pretinsa parte vătămată Dutca Gheorghe, ne cătând la faptul avertizării despre consecințele prezentării cu bună-știință a declarațiilor mincinoase, permanent își modifica declarațiile;

- în cazul dat acuzarea nu a prezentat careva probe concludente și pertinente ce ar demonstra vinovăția lui Badia Oleg în comiterea infracțiunii incriminate, ci s-a bazat doar pe declarațiile contradictorii ale pretinsei părți vătămate Dutca Gheorghe și a unor presupuneri;

- chiar dacă am admite că Badia Oleg ar fi comis infracțiunea incriminată, atunci în proces în calitate de parte civilmente responsabilă urma să fie atrasă firma „XXXXX-XXXXX” SRL în gestiunea căreia se afla unitatea de transport „Dacia Logan” cu n/î C XXXXX XXXXX, lucru care nu a fost făcut;

- materialele prezentate de către Dutca Gheorghe sunt în copii, fără prezentarea și examinarea în instanță a originalelor. În afară de aceasta, între declarațiile ultimului și copiile materialelor prezentate de către el, sunt divergențe. Astfel, atât în explicațiile din XXXXX (v.I f.d.16), cât și în procesele verbale de audiere în calitate de parte vătămată din XXXXX (v.I f.d.18) și din 12.02.2013 (v.I f.d.33), Dutca Gheorghe a indicat că este șomer;

- în acțiunea civilă, înaintată în Instanța, Dutca Gheorghe deja a invocat precum că ar fi fost angajat în funcția de șofer autocamion în SC XXXXX cu un salariu de 1600 Euro/lunar. însă în calitate de probă prezintă copia-xerox a unui pretins contract individual de muncă fără număr de înregistrare și fără indicarea zilei și lunii semnării lui (v.I f.d.108), din care reiese precum că el ar fi fost angajat în firma sus indicată din județul Ilfov, România, fără indicarea adresei concrete, pe o perioadă determinată de două luni, cuprinsă între 27 ianuarie 2012 și 26 martie 2012 cu un salariu lunar brut de 750 (șapte sute cincizeci lei). Careva date de prelungire a termenului contractului, de modificare a sumei salariului ș.a. lipsesc.

5.2. În motivarea recursului ordinar, avocatul Gumeniuc Ion în numele inculpatului Badia Oleg a menționat că:

- învinuirea nu corespunde prevederilor obligatorii stipulate în art. 281 alin. (2) și art. 296 alin. (2) Cod procedură penală, fiind incertă, cu o formulare abstractă;

- procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier și schema anexată la el (v.I f.d.6-10), nu numai că nu demonstrează vinovăția lui Badia Oleg, ci din contra, conform conținutului, pe carosabil lipsesc careva marcaje rutiere - fapt ce respinge declarațiile pretinsei părți vătămate Dutca Gheorghe precum că la fața locului există așa-numită „zebră”;

- potrivit alin. (2) art. 115 RCR, la trecerile cu circulația nedirijată, pietonii au prioritate, în raport cu conducătorii de vehicule, însă ei vor ieși pe carosabil numai când vor fi convinși de siguranța traversării. În ședința de judecată din 27.05.2014 (v.1 f.d.130) pietonul Dutca Gheorghe personal a recunoscut, că înainte de a ieși pe partea carosabilă, el nu s-a oprit și nu s-a asigurat că nu se apropie nici un vehicul, nu s-a convins de siguranța traversării. Consideră că, între încălcările menționate ale pietonului și consecințele survenite există o legătură de cauzalitate.

5.3. În motivarea recursului ordinar, avocatul Guțu Teodor în numele părții vătămate Dutca Gheorghe a menționat că:

- după accidentare Dutca Gheorghe a fost nevoit să urmeze tratament, în legătură cu ce a fost internat în staționar pentru o perioadă de 10 zile, mai apoi tratamentul a durat o perioadă îndelungată - opt luni ambulatoriu;

- din cauza traumei primite recurentul a fost în imposibilitate de a-și îndeplini obligațiunile de serviciu (la momentul accidentului a fost angajat în funcția de șofer autocamion în SC «XXXXX» cu un salariu de 1600 euro/lunar (f.d.110-111);

- în cadrul efectuării urmăririi penale a fost stabilită vinovăția angajatului SRL „XXXXX-XXXXX” în calitate de taximetrist - Badia Oleg;

- instanța de apel a apreciat superficial circumstanțele cauzei, în speță nu a ținut cont de durata tratamentului și termenului reabilitării stării fizice a sa, că acesta fiind șofer de specialitate și angajat în această funcție, fiind accidentat la piciorul drept, timp de 8 luni a fost în imposibilitate de a-și continua activitatea profesională, ratând totodată și un salariu de 1600,00 euro/lunar, iar în total -12 800,00 euro (8 luni x 1600,00 euro, a se vedea (f.d.109 - 124), fiindu-i cauzat un prejudiciu material echivalent cu 12800,00 euro;

- instanța de apel, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral nu a ținut cont de perioada necesară pentru reabilitarea vătămarilor cauzate, în urma cărora recurentul a fost nevoit să renunțe la serviciul în care a fost angajat și la modul normal de viață familial și personal - circumstanțe care au generat suferințe psihice și fizice, frustrări și stări de stres, neliniște și incomodități în șir pe o durată de timp îndelungată;

- la acțiunea civilă înaintată în cadrul dosarului penal au fost atașate mai multe materiale confirmative, cum sunt: contractual individual de muncă, extrase de pe contul bancar referitor la transferul salariului de către angajator (f.d. 104-126);

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra cerinței din acțiunea civilă înaintată de către Dutca Gheorghe în cadrul dosarului penal în prima instanță și care în rezultatul contestării sentinței de achitare s-a transmis instanței de apel, în care acesta a solicitat atragerea în calitate de copârât a SRL „XXXXX-XXXXX” (Taxi service - 14222), deoarece mijlocul de transport - automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î CXXXXX XXXXX, aparține cu drept de proprietate ultimului, care în conformitate cu art. 1410 Cod civil poartă răspundere în mod solidar pentru prejudicial material cauzat de către angajatul său - Badia Oleg;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

6. Referință asupra recursurilor ordinare declarate, a fost depusă de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Crijanovschi S., prin care a menționat că la judecarea cauzei în ordine de apel au fost încălcate prevederile art. 33 Cod de procedură penală fiind necesară dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată.

7. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursurile părții apărării urmează a fi respinse, iar recursul declarat în numele părții vătămate urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârii instanței de apel din din considerentele ce urmează.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz se reține, că potrivit textului recursurilor declarate de către partea apărării, avocatul Gumeniuc Ion și inculpatul Badia Oleg au invocat temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse

recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 30, 31 și 33 Cod de procedură penală, și când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, însă Colegiul consideră că aceste temeuri nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurenți.

Verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurenților, în sensul că inculpatul nu este vinovat de comiterea infracțiunii incriminate, Colegiul o consideră ca neîntemeiată.

Colegiul reține că instanța de apel judecând cauza și verificând probele cu respectarea prevederilor art. XXXXX alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării lor, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția lui Badia Oleg în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal.

Cu privire la temeiul invocat de partea apărării precum că instanța de apel nu a fost compusă legal, participarea judecătorului Ursu Ludmila fiind incompatibilă în temeiul art. 33 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit apreciază eronată interpretarea aplicabilității la caz a acestui temei întrucât din materialele cauzei se atestă cert că, deși judecătorului Ursu Ludmila i-a fost repartizată respectiva cauză în prima instanță, acest judecător nu sa expus asupra vinovăției inculpatului Badia Oleg și nu a emis nici o hotărâre în privința acestuia, chestiuni ce ar afecta imparțialitatea acestui judecător, prin urmare careva circumstanțe ce ar pune la îndoială rezonabilă imparțialitatea judecătorului Ursu Ludmila nu au fost constatate.

Astfel Colegiul penal lărgit apreciază că temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală nu și-a găsit confirmarea în respectiva cauză.

Cu referire la temeiul invocat de inculpatul Badia Oleg, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit de asemenea consideră că acesta nu și-a găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei, dat fiind faptul că, instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod

de procedură penală și prin decizia adoptată corect a menținut sentința de condamnare.

Totodată, Colegiul penal statuează că critica aprecierii probelor invocată de partea apărării precum că: în cazul dat acuzarea nu a prezentat careva probe concludente și pertinente ce ar demonstra vinovăția lui Badia Oleg în comiterea infracțiunii incriminate, ci s-a bazat doar pe declarațiile contradictorii ale pretinsei părți vătămate Dutca Gheorghe și a unor presupuneri; spre deosebire de Badia Oleg, pretinsa parte vătămată Dutca Gheorghe, ne cătând la faptul avertizării despre consecințele prezentării cu bună-știință a declarațiilor mincinoase, permanent își modifica declarațiile; procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier și schema anexată la el (v.1 f.d.6-10), nu numai că nu demonstrează vinovăția lui Badia Oleg, la caz comportă o solicitare de reapreciere a acestora, însă respectiva solicitare nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se înfăptuiește de către instanța de recurs.

Afirmațiile părții apărării precum că inculpatul nu este vinovat de comiterea infracțiunii pentru care a fost condamnat, au primit aprecierea instanței de apel, aprecieri pe care instanța de recurs ordinar le susține ca fiind neîntemeiate întrucât contravin probelor și materialelor din dosar, iar nerecunoașterea vinovăției de către acesta nu echivalează cu achitarea, de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția lui Badia Oleg în săvârșirea infracțiunii imputate.

Conform pct. 6 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție despre practica judiciară cu privire la aplicarea legislației în cadrul examinării cauzelor penale referitor la încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport nr. 20 din 08.05.1999 „Nu poate fi temei pentru eliberarea conducătorului auto de răspundere penală în cazul în care în acțiunile lui există componenta infracțiunii, chiar și în cazul în care regulile circulației rutiere și/sau de exploatare a mijloacelor de transport au fost încălcate și de către pătimit”.

În cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii imputate lui Badia Oleg, precum și vinovăția acestuia, iar argumentele, precum că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, sunt neîntemeiate și contravin actelor cauzei inclusiv, declarațiilor martorilor și ale părții

vătămate, și a probelor materiale ce au primit aprecierea corespunzătoare din partea instanței de apel.

Față de latura penală judecată de instanța de apel, Colegiul penal lărgit constată motivarea amplă și temeinică a hotărârii pronunțate prin prisma procesului de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu faptele reținute în sarcina inculpatului Badia Oleg, astfel Colegiul penal lărgit conchide asupra faptului că hotărârea atacată în această parte este în corespundere cu exigențele art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În acest context, Colegiul penal lărgit consideră că argumentele invocate atât de inculpatul Badia Oleg cât și de avocatul Gumeniuc Ion în numele acestuia, sunt neîntemeiate, fapt ce determină concluzia de respingere a recursurilor părții apărării ca fiind inadmisibile, cu menținerea deciziei instanței de apel în ce privește latura penală.

Cu referire la recursul declarat de către avocatul Guțu Teodor în numele părții vătămate Dutca Gheorghe, Colegiul penal lărgit menționează că în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Verificând criticile expuse în recursul declarat în numele părții vătămate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că acestea sunt parțial întemeiate, deoarece instanța de apel la judecarea cauzei a omis de a cerceta complet unele aspecte ce țin de latura civilă a procesului penal.

În acest sens, urmează a fi menționat că, instanța de apel judecând fondul cauzei, nu cercetat unele aspecte esențial la soluționarea acțiunii civile.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că în conformitate cu art. 219 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia. Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin

restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală.

În același context, potrivit art. 221 alin. (2) Cod de procedură penală, acțiunea civilă se înaintează față de bănuit, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului.

Din materialele cauzei, Colegiul penal lărgit a conchis că autoturismul de model „Dacia Logan” condus de către inculpatul Badia Oleg, aparținea de drept SRL-ului „XXXXX-XXXXX” (f.d. 35, vol.1).

Potrivit poliției de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (f.d. 35, vol. 1), în calitate de asigurator este S.A. „EuroAsigGrup”, iar în calitate de asigurat este XXXXX Nicolae.

Conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală.

Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În conformitate cu art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Potrivit art. 220 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.

În această consecutivitate instanța de apel urma a stabili întinderea răspunderii personale a inculpatului Badia Oleg reieșind din faptul că acesta se afla în timpul serviciului de taxi, prin urmare se prezumă că era angajat la SRL „XXXXX-XXXXX” ce a pus la dispoziția angajatului său un automobil unde potrivit poliției de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (f.d. 35, vol. 1), în calitate de asigurat figura doar XXXXX Nicolae, dar în pofida acestui fapt, potrivit noțiunii prevăzute în art. 2 al Legii nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă, asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule reprezintă contractul de asigurare, probat prin polița de asigurare RCA și/sau certificatul de asigurare “Carte Verde”, prin care un asigurator licențiat, în condițiile prezentei legi, să practice asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se obligă, în baza unei

prime plătite de asigurat, să despăgubească prejudiciile cauzate prin accident de autovehicul în perioada de valabilitate a contractului de asigurare.

Astfel pentru clarificarea subiecților răspunderii civile în procesul penal, instanța de apel urma a consulta Legea nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă, precum și posibilitatea atragerii în calitate de parte civilmente responsabilă a SRL „XXXXX-XXXXX”, care în conformitate cu art. 1410 Cod civil poartă răspundere în mod solidar pentru prejudicial material cauzat de către angajatul său - Badia Oleg, ori eventual al altei companii unde era angajat la acel moment inculpatul Badia Oleg sau a companiei de asigurări.

De asemenea pentru justa soluționare a acțiunii civile, instanța de apel nu a întreprins toate măsurile necesare în vederea acumulării actelor confirmative de la părți privind perioada tratamentului în staționar a părții vătămate Dutca Gheorghe de 10 zile precum și perioada tratamentului ambulatoriu invocat de a fi opt luni.

Un alt aspect important ce nu a primit o apreciere completă din partea instanței de apel reprezintă invocarea părții vătămate asupra imposibilității de a munci, pe parcursul perioadei de tratament de după producerea accidentului, în funcția de șofer de autocamion în cadrul SC „XXXXX”, cu un salariu de 1600 euro/lunar, urmând a fi stabilite raporturile de muncă a acestuia cu SC „XXXXX” în momentul producerii accidentului precum și eventuala suspendare din câmpul muncii a inculpatului Badia Oleg pe perioada post accidentării și reabilitării.

Colegiul penal lărgit menționează că, instanțele judecătorești în cadrul examinării cauzelor despre infracțiunile contra securității circulației rutiere și exploatării mijloacelor de transport trebuie să întreprindă măsuri pentru soluționarea corectă a acțiunilor civile care rezultă din cauzele penale.

Circumstanțele expuse atestă că instanța de apel nu a judecat, complet, corect și în condițiile legii, apelul declarat de avocat în numele părții vătămate Dutca Gheorghe, și a adoptat o hotărâre pripită în această latură, nefiind elucidate toate circumstanțele cauzei pentru justa soluționare a laturii civile a respectivului proces penal.

Totodată, Colegiul penal lărgit a stabilit că instanța de apel prin încheierea din 05 martie 2019, a dispus corectarea erorii strecurate în dispozitivul deciziei și anume că: *„a admite parțial acțiunea civilă și a încasa de la Badia Oleg în beneficiul părții vătămate Dutca Gheorghe, prejudiciul material în mărime de 13174 (treisprezece mii una sută șaptezeci și patru) lei, prejudiciul*

moral în mărime de **5000 (cinci mii) lei**", iar în dispozitivul deciziei atacate instanța de apel a dispus încasarea prejudiciului moral în mărime de **2000 lei**.

La acest capitol, instanța de recurs ordinar menționează că potrivit prevederilor art. 249 și 250 Cod de procedură penală, *erorile materiale* evidente din cuprinsul unui act procedural se corectează de însuși organul de urmărire penală, de judecătorul de instrucție sau de instanța de judecată care a întocmit actul, la cererea celui interesat ori din oficiu. La corectarea erorilor materiale, părțile pot fi chemate spre a da explicații. Despre corectarea efectuată, organul de urmărire penală întocmește un proces-verbal, iar judecătorul de instrucție sau instanța de judecată – o încheiere, făcându-se mențiune și la sfârșitul actului corectat. Prevederile art. 249 Cod de procedură penală se aplică și în cazul în care organul de urmărire penală, judecătorul de instrucție sau instanța de judecată, ca urmare a unei omisiuni vădite, nu s-a pronunțat asupra sumelor pretinse de martori, experți, interpreți, traducători, apărători, asupra restituirii obiectelor, corpurilor delictive sau a ridicării măsurilor asiguratorii, precum și a altor măsuri.

La caz, Colegiul penal lărgit a stabilit că instanța de apel prin încheierea de corectare a erorii a modificat cuantumul prejudiciului moral stabilit prin dispozitivul deciziei, fapt prin care a comis o eroare întrucât soluționarea chestiunii privind mărimea prejudiciului moral admis prin decizie, ține de judecarea fondului cauzei, în concret a acțiunii civile și nu poate fi interpretat ca o eroare materială evidentă, întrucât în esență prin respectiva încheiere se schimbă soluția instanței ce a judecat fondul cauzei, chestiune inadmisibilă întrucât modificarea soluției instanței poate fi efectuată doar în urma efectuării controlului judiciar prin prisma temeiurilor și căilor de atac prevăzute de lege de către instanța ierarhic superioară.

Prin urmare, dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar declarat de către avocatul Guțu Teodor în numele părții vătămate Dutca Gheorghe, casarea deciziei instanței de apel în latura civilă și dispunerii rejudecării cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se resping ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către inculpat și de către avocatul său Gumeniuc Ion.

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul Guțu Teodor în numele părții vătămate Dutca Gheorghe, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui Badia Oleg XXXXX, în latura civilă și se dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest dispozițiile deciziei atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă în partea respingerii recursurilor și nu se supune căilor de atac în partea dispunerii rejudecării cauzei.

Decizia motivată pronunțată la 24 decembrie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena